שבועת העדות פרק רביעי שבועות לה.

מסורת הש"ס

ומשני **לכי כתבה רחמנא לעדות גבי שבועת ביטוי וגבי טומאת מקדש וקדשיו** [6]דבכולן נאמר בהן ונעלם וכאן לא נאמר בהן ונעלם לחייב על המזיד כשוגג: **מתני'** [7]משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז ולא נתן הרי אלו פטורים שאין חייבין אלא על תביעת ממון בפקדון [8]משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות שתבואו ותעידוני הרי אלו פטורים מפני [9]שקדמה שבועה לעדות [10]עמד בבית הכנסת ואמר משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני הרי אלו פטורין [11](עד שיהא מתכוין להם) אמר לשנים משביע אני עליכם איש פלוני ופלוני שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני שאין אנו יודעין לך עדות והם יודעין לו עדות עד מפי עד או שהיה אחד מהן קרוב או פסול [12]הרי אלו פטורין [13]שלח ביד עבדו או שאמר להן הנתבע משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות שתבואו ותעידוהו הרי אלו פטורין [14]עד שישמעו מפי התובע: **גמ'** ת"ר משביעני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז ולא נתן יכול יהו חייבין ת"ל [15]תחטא תחטא לגזירה שוה נאמר כאן תחטא ונאמר להלן תחטא מה להלן בתביעת ממון ויש לו אף כאן בתביעת ממון ויש לו: משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות כו': ת"ר משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות שתבואו ותעידוני יכול יהו חייבין ת"ל [16]ושמעה קול אלה והוא עד או ראה אם לא תגיד ונשא עונו: ת"ר מי שידע בחבירו שהוא עד מפי עד יגיד לו אם לא יגיד הרי זה [17]מקלל אביו ואמו ובכולן חייב [18]ראה סיעה של בני אדם עומדין ועדיו ביניהן ואמר להן משביעני עליכם אם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני יכול יהו חייבין ת"ל והוא עד והרי לא ייחד עדיו יכול אפילו אמר כל העומדין כאן תלמוד לומר והוא עד והרי ייחד עדיו: אמר לשנים משביע אני עליכם: ת"ר אמר לשנים משביע אני עליכם פלוני ופלוני אם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני והן יודעין לו עדות עד מפי עד או שהיה אחד מהן קרוב או פסול יכול יהו חייבין ת"ל [19]אם לא יגיד ונשא עונו בראוין להגדה הכתוב מדבר: שלח ביד עבדו וכו': ת"ר שלח ביד עבדו או שאמר להן הנתבע משביעני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות שתבואו ותעידוהו יכול יהו חייבין ת"ל אם לא יגיד ונשא עונו מאי תלמודא אמר ר"א אם לוא יגיד כתיב אם לו לא יגיד ונשא עונו ואם לאחר לא יגיד פטור: **מתני'** [20]משביעני (אני) עליכם מצוה אני עליכם אוסרכם אני הרי אלו חייבין בשמים ובארץ הרי אלו פטורין באלף דלת ביוד הי בשדי בצבאות בחנון ורחום בארך אפים ברב חסד ובכל הכנויין הרי אלו חייבין המקלל בכולן חייב דברי ר"מ וחכמים [21]פוטרין [22]המקלל אביו ואמו בכולן חייב דברי ר"מ וחכמים [23]פוטרין המקלל [24]עצמו וחבירו בכולן עובר בלא תעשה [25]יכבה ה' [א] אלהים וכן (ל) [26]יכבה אלהים זו היא אלה הכתובה בתורה אל יכך ויברכך וייטיב לך ר"מ מחייב וחכמים [27]פוטרין: **גמ'** משביעני עליכם מאי קאמר אמר רב יהודה הכי קאמר משביע אני עליכם בשבועה האמורה בתורה מצוה אני עליכם בצוואה האמורה בתורה אוסרכם אני באיסור האמור בתורה אמר ליה אביי אלא הא דתני רבי חייא כובלכם אני הרי אלו חייבין כובל באורייתא מי כתיב אלא אמר אביי ה"ק [28]משביע אני עליכם בשבועה מצוה אני עליכם בשבועה אוסרכם אני בשבועה כובלכם אני בשבועה: באלף דלת ביוד הי בשדי בצבאות בחנון ורחום בארך אפים ברב חסד: למימרא דחנון ורחום שמות נינהו ורמינהי יש שמות שנמחקין ויש שמות שאין נמחקין [29]אלו הן שמות שאין נמחקין כגון אל [30] אלהיך אלהים אלהיכם אהיה אשר אהיה אלף דלת ויוד הי שדי צבאות הרי אלו אין נמחקין [31]אבל הגדול הגבור הנורא האדיר והחזק והאמיץ העזוז חנון ורחום ארך אפים ורב חסד הרי אלו נמחקין אמר אביי [32]מתניתין במי שהוא חנון במי

או שהיה אחד מהן קרוב **או פסול הרי אלו פטורין**. אף על גב דכתב שמעינו דאין טוהגת אלא בראוין להעיד אינטריך למיתני הכא דאפי' אם יש שלשה עדים והשנים כשרים פטורין דעדות שנטלה מקצתה נטלה כולה. מתוספות ה"ר משה: **באלף** דלת ביוד ה"י. אע"ג דהזוגה את השם באותיותיו אין לו חלק כו' [מ] שמא כיון שאינו מתכוין לשם מותר.

גם זה מתוספות רבינו משה:

[33]**בפר"ח** [ז] גרס מ"ר מן השם אינו נמחק ומימה דמאי שנא מג"ב מצאות וש"ד משדי דנמחקין לפי שאין שם כפני עצמו ושמא משום דשם המיוחד הוא יש להתמיר בו יותר: [מ]**ה"ג** אין הלכה כרבי יוסי ואינטריך דלא תימא עימוקו עמו וכן [גרס] ר"ת:

נאמרו

להכי כתבה רחמנא לעדות גבי שבועת ביטוי וגבי טומאת מקדש וקדשיו [6]דבכולן נאמר בהן ונעלם וכאן לא נאמר בהן ונעלם לחייב על המזיד כשוגג: **מתני'** [7]משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז ולא נתן הרי אלו פטורים שאין חייבין אלא על תביעת ממון בפקדון [8]משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות שתבואו ותעידוני הרי אלו פטורים מפני [9]שקדמה שבועה לעדות [10]עמד בבית הכנסת ואמר משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני הרי אלו פטורין [11](עד שיהא מתכוין להם) אמר לשנים משביע אני עליכם איש פלוני ופלוני שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני שאין אנו יודעין לך עדות והם יודעין לו עדות עד מפי עד או שהיה אחד מהן קרוב או פסול [12]הרי אלו פטורין [13]שלח ביד עבדו או שאמר להן הנתבע משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות שתבואו ותעידוהו הרי אלו פטורין [14]עד שישמעו מפי התובע: **גמ'** ת"ר משביעני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז ולא נתן יכול יהו חייבין ת"ל [15]תחטא תחטא לגזירה שוה נאמר כאן תחטא ונאמר להלן תחטא מה להלן בתביעת ממון ויש לו אף כאן בתביעת ממון ויש לו: משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות כו': ת"ר משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות שתבואו ותעידוני יכול יהו חייבין ת"ל [16]ושמעה קול אלה והוא עד או ראה אם לא תגיד ונשא עונו: ת"ר מי שידע בחבירו שהוא עד מפי עד יגיד לו אם לא יגיד הרי זה [17]מקלל אביו ואמו ובכולן חייב [18]ראה סיעה של בני אדם עומדין ועדיו ביניהן ואמר להן משביעני עליכם אם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני יכול יהו חייבין ת"ל והוא עד והרי לא ייחד עדיו יכול אפילו אמר כל העומדין כאן תלמוד לומר והוא עד והרי ייחד עדיו: אמר לשנים משביע אני עליכם: ת"ר אמר לשנים משביע אני עליכם פלוני ופלוני אם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני והן יודעין לו עדות עד מפי עד או שהיה אחד מהן קרוב או פסול יכול יהו חייבין ת"ל [19]אם לא יגיד ונשא עונו בראוין להגדה הכתוב מדבר: שלח ביד עבדו וכו': ת"ר שלח ביד עבדו או שאמר להן הנתבע משביעני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות שתבואו ותעידוהו יכול יהו חייבין ת"ל אם לא יגיד ונשא עונו מאי תלמודא אמר ר"א אם לוא יגיד כתיב אם לו לא יגיד ונשא עונו ואם לאחר לא יגיד פטור: **מתני'** [20]משביעני (אני) עליכם מצוה אני עליכם אוסרכם אני הרי אלו חייבין בשמים ובארץ הרי אלו פטורין באלף דלת ביוד הי בשדי בצבאות בחנון ורחום בארך אפים ברב חסד ובכל הכנויין הרי אלו חייבין המקלל בכולן חייב דברי ר"מ וחכמים [21]פוטרין המקלל [22]אביו ואמו בכולן חייב דברי ר"מ וחכמים [23]פוטרין המקלל [24]עצמו וחבירו בכולן עובר בלא תעשה [25]יכבה ה' [א] אלהים וכן (ל) [26]יכבה אלהים זו היא אלה הכתובה בתורה אל יכך ויברכך וייטיב לך ר"מ מחייב וחכמים [27]פוטרין: **גמ'** משביעני עליכם מאי קאמר אמר רב יהודה הכי קאמר משביע אני עליכם בשבועה האמורה בתורה מצוה אני עליכם בצוואה האמורה בתורה אוסרכם אני באיסור האמור בתורה אמר ליה אביי אלא הא דתני רבי חייא כובלכם אני הרי אלו חייבין כובל באורייתא מי כתיב אלא אמר אביי ה"ק [28]משביע אני עליכם בשבועה מצוה אני עליכם בשבועה אוסרכם אני בשבועה כובלכם אני בשבועה: באלף דלת ביוד הי בשדי בצבאות בחנון ורחום בארך אפים ברב חסד: למימרא דחנון ורחום שמות נינהו ורמינהי יש שמות שנמחקין ויש שמות שאין נמחקין [29]אלו הן שמות שאין נמחקין כגון אל [30] אלהיך אלהים אלהיכם אהיה אשר אהיה אלף דלת ויוד הי שדי צבאות הרי אלו אין נמחקין [31]אבל הגדול הגבור הנורא האדיר והחזק והאמיץ העזוז חנון ורחום ארך אפים ורב חסד הרי אלו נמחקין אמר אביי [32]מתניתין במי שהוא חנון במי

עין משפט נר מצוה

עג א מיי' פ"ו מהלכות שבועות הלכה כ:
עד ב מיי' שם פ"ט הלכה ח:
עה ג מיי' שם הל' ז:
עו ד מיי' שם הלכה ט:
עז ה מיי' שם פרק י הלכה ח:
עח ו מיי' שם פרק ט הלכה ז:
עט ז ח מיי' שם הל' ט:
פ ט מיי' שם הלכה יא
ופי"ב שם הלכה ב ג:
פא י מיי' פ"ב מהלכות עבודת מוכבים הלכה ז:
פב כ מיי' פ"ה מהל' ממרים הלכה ב סמג לאוין ריט עור קו"ש יו"ד סימן רמח סעיף ח:
פג ל מיי' פכ"ו מהל' סנהדרין הלכה ג סמג לאוין רע כ"ש עור וס"ש מו"מ סימן מז סעיף ח:
פד מ מיי' שם הלכה ד עוש"מ שם סעיף ב:
פה נ מיי' פ"ט מהלכות שבועות הל' יא:
פו ס מיי' פ"ו מהלכות יסודי התורה הלכה ב סמג לאוין ג עור וס"ש יו"ד סימן רפו סעיף ט:
פז ע מיי' שם הל' ה:
פח פ מיי' פ"ב מהל' שבועות הלכה כ והלכה ג:

מוסף רש"י

דבכולן נאמר בהן ונעלם. כלל המתוקן בקרבן עולה ויורד, שבועת בטוי וטומאת מקדש וקדשיו, נאמר ונעלם, וכאן. בשבועת עדות, לא נאמר ונעלם (לעיל כה: לא. וכעי"ז בריתות ס.). שלח ביד עבדו. התופס השמיען ביד עבדו (לעיל לא:). שאם אתם יודעין לו עדות. לנפל ביני (שם). יכול יהו חייבין. הערים קרבן שבועת העדות אם לא העידוהו (ערכין יח.). והרי לא ייחד עדיו. שהרי השביע את כולן (שם. ועי"ש גירסא אחרת בגמ'). אם לוא יגיד כתיב. שכתוב מלא למדרש אם לו לא יגיד ונשא עונו, שמשמע שהוא חוטא (לעיל לב.).

רבינו חננאל (המשך)

כל העומדין כאן ייחד עדיו והחייבין. אמר לשנים [כו'] שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני. והן יודעין לו עדות עד מפי עד. יכול יהו חייבין. ת"ל אם לא יגיד ונשא עונו בראוין להגיד הכתוב מדבר: **מתני'** שלח ביד עבדו או שאמר להן הנתבע משביע אני עליכם כו' הרי אלו פטורין עד שישמעו מפי התובע. ופרשה ר' אלעזר מדכתיב אם לוא יגיד כלומר אם לו לא יגיד ונשא עונו. הא לאחר אם לא יגיד

תורה אור השלם

1. ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע אם לוא יגיד ונשא עונו:
ויקרא ה א
2. ונפש כי תחטא ומעלה מעל ביי וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו: ויקרא ה כא
3. יכבה יי בשחפת ובקדחת ובדלקת ובחרחר ובחרב ובשדפון ובירקון וירדפוך עד אבדך: דברים כח כב

הגהות הב"ח

(מ) במשנה יכבה ה' וכן יכבה אלהים: (ב) רש"י ד"ה יכבה ה' וכן יכבה אלהים גרס"ר כל"ל: (ג) ר"ה זו היא וכו' וכן יכבה השם וכו' וכן יכבה אם לא: (ד) ר"ה רבי מאיר מחייב דמכלל וכו' אל יכבה וכו' יכבה הש"ד: (ה) ר"ה נשואה האמורה בתורה אלה החקים אשר צוה ה' אלה המצות: (ו) תוס' ד"ה נפר"ח. כ"כ עיין בע"ז דף י"ח ע"א כתוס' ד"ה הוגה השם (וכ"כ הגרע"מ):

הגהות הגר"א

[א] במשנה אלקים. נמתק: [ב] נס' שאין נמחקין כגון אל אלה כל"ל (ועמ"ש רבינו ביו"ד סימן רע"ו ס"ק ריט):

רבינו חננאל

להכי כתב רחמנא לעדות גבי שבועת ביטוי וגבי טומאת מקדש וקדשיו דבכולהו כתיב ונעלם ובעדות לא כתיב ונעלם ללמד שחייב המזיד כשוגג: **מתני'** משביע אני עליכם שתעידו לי שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז ולא נתן. וכפרו פטורין. דליף תחטא תחטא מפקדון. מה פקדון תביעת ממון (כלו) (ריש לו) אף בעדות תביעת ממון ריש לו עליו ממון של תובע. משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות תעידו לי. וידעו לו עדות אח"כ. וכפרו בהן פטורין. שנאמר ושמעה קול אלה והוא עד. כלומר מקודם האלה. בענין שקדמה עדות לאלה ולא שקדמה האלה לעדות. עמד בבית הכנסת ואמר משביע אני עליכם כו' עד פטורין. וכן אם יודעין לו עדות עד מפי עד. או שהיו קרובין או פסולין פטורין: ת"ר עמד בבית הכנסת ואמר משביעני עליכם שתבואו ותעידו לי יכול יהו חייבין. ת"ל ושמעה קול אלה והוא עד. עד שיהא מתכוין להם פי' והוא מתכוין לעד אמר שמואל ואפילו עדים ביניהן. וחזי להו ודעתיה עילויהו. מהו דתימא כמה דמתכוין ואמר להו דמי קמ"ל. תניא נמי הכי ראה סיעה של בני אדם ועדיו ביניהן כו' עד יכול אפי' אמר כל העומדין כאן. ת"ל והוא עד וכיון שאומר

ח) אולי לל"ל לתמוך כמו שהוא בגרי"מ לפניו.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com